נתמלא זקנו רצוי ליעשות שליח ציבור ולירד לפני התיבה ולשמע את כפיו. תימה דכפ' הקורא את המגילה (מגילה דף כד.) אמרינן קטן קורא בתורה ואינו פורס על שמע ולא יורד לפני התיבה ולא נשא את כפיו משמע הא הכא שהי שערות יורד לפני התיבה ונשא את כפיו ויש לומר דכשהכא ב' שערות יכול לירד לפני התיבה אבל ליעשות שליח ציבור קטנ לו להתפלל בתפניות ובמעמדות אינו נעשה עד שיתמלא זקנו כדאמרי' במסכת תענית (דף מו.) אין מורידין לפני התיבה אלא זקן ורגיל וא"ת דכסוף עולב הגזול (סוכה דף מב.) משמע דאפילו קטן נשא את כפיו דאמרינן קטן שיודע ליטל את כפיו מחלקין לו תרומה בבית הגרנה ובקונטרס פירש לו דוקא קטן אלא מיירי כשהבית שהי שערות ולא משמע הכי אלא קטן ממש דומיא דקטן היודע לדבר אבינו מלמדו תורה והיודע לשתות אוכלין משמיטתו דמוקי לה בגדול שומר על גביו וי"ל דהא דקטן נשא את כפיו הייט מס הגדולים כדאמרינן גבי בין רגלי ד) הלוים הו עומדין "ולעברי הלוים היו נקראים בפ' אין בערבין (ערכין יג:) אבל בפני עצמו אינו נשא את כפיו עד שיהא ב' שערות:

וגבו טהור. הייט דלא מיממא מגבו אבל אם נגע ומטמא מהוכיח קמא נמי גבו ומטמא אחרים כדאמרינן בפ"ב מרובה מדם דלטמא מלימטא שכלי חרס מטמא אחרים מאחוריו ואינו מטמא מאחוריו ואחרינן נמי בפרק על אלו מומין (נכורות דף לח.) כלי חרס נטמא תוכו נטמא גבו ונראה דגבו טהור אפילו נגע ברך ביד (ג) ה) שבו דלא אמר יד להכניס בכלי חרס והא דפריך בריש העור והרומה (לקמן דף קיח.) ואימא יד להוציא אבל להכניס לא ומשני יד יחידה כתיב תעור וכירים יותר ממאים הם וטמאים יהיו לכם לרבות את הידות ה"ק לרבות את הידות להוציא ואייתר יד דזרעים להכניס אבל יד דתעור וכירים לא מכנים כדמשמע בתוספתא דכלים דאמר אין טומאה לכלי חרס אלא מאחוריו (ד) ובהיסמ (הזב) ע"ג אבן מטמא ולא תשיב שיש לו טומאה מידו ועוד דקרא דמטהר כלי חרס המוקף למיד פסול משמע אפילו יש לו ידיים: **אין** איט אלא אם כן נגע. וא"ת והא מדכתב רחמנא תוכו ולא תוך תוכו שמע מינה דמקבל טומאה מאחוריו וי"ל דאפילו לא מקבל טומאה מאחוריו כיון דטמא מאחריו אצטריך שפיר לאוכלים הנתלים תוך תוכו דטהורין ומיהו קשה מדכתיב תוכו של זה ולא תוכו של אחר ש"מ דטמאין מאחוריו וי"ל דה"א אם איט ענין לטמא תנהו ענין לטמא תוכו של זה טמא אחרים מאחוריו ולא תוכו של אחר לי נמי ה"א תוכו של זה מקבל טומאה במגע ולא תוכו של אחר ולא יקבלו טומאה שאר כלים אפילו במגע אלא מגבן (ולי נראה דקרא קמא [הוי] מוקמינן שמקבל טומאה מאחוריו ולא דרשינן תוכו של זה ולא תוכו של אחר אלא [בתר] (בתרא) דקיימא לן מקרא אחרינא שמקבל טומאה מאחוריו) (גליון): **אלא** א"כ נגע. ותוכו דכתב רחמנא ע"כ לטמוטי גבו וא"ת והא מקרא דלמיד פתיל נפקא ועוד הקשה הר"י כהן אם כלי חרס איט מקבל טומאה מאחוריו למה לי הוא דכתיב גבי למיד פתיל למימר הא שאר כלים אפילו מוקפות למיד פתיל טמאים הא כיון דכלי חרס איט מטמא מאחוריו מו ליכא למעבד ק"ו אלא יהא שאר כלים מטמאין מגבן אלא מתוכן ובגגיעה ומיהו לגיעה קמא שפירש לעיל דה"א אם איט ענין לטמא אתי שפיר דאכתי איכא ק"ו אלא יהא שאר כלים מטמאין מגבן ומה כלי חרס שמטמא אחרים איט מקבל טומאה מגבו שאר כלים לא כ"ש לבל ו) למה "דפריך דה"א תוכו של זה מקבל טומאה במגע ולא תוכו של אחר קשה וי"ל דכל כמה דלא ידענן דכלי חרס מטמא מאחוריו לא מצינן למידרש מכל כלי פתוח הא דדרשינן בסמוך איזהו כלי שטומאתו קודמת לפתחו והשתא ודאי לא הייט יודעים היאך לדרוש הפסוק (ה):

התורה העידה על כלי חרס ואפי' מגע חרדל. לפי מה שמפרש ר"ת דאין אוכל מקבל טומאה מדאורייתא פחות מכביצה לא נקט חרדל דוקא אלא כלומר ואפילו מגע ביצים ונקט חרדל משום דמדרבנן מקבל טומאה בכל שהוא ז) "הקשה רביט אפריס מגלן דהייט מטעם אויר דלמא הוי מטעם שכלי חרס מגרף כשטוגן טוגנין זה בזה וטוגנין בכלי אבל נתלים בחוטר לא וכ"ת אם כן לירוף דכתיב גבי קדשים למה לי דדרשינן (פסחים דף יט.) כף אחת הפסוק עשה לכל מה שבכף אחת אינטריך משום כלי שמף ויש לומר מדכתיב הכא כל משמע אפילו נתלה בחוטר ועוד התם דרשינן לירוף מדכתיב אחת משמע שהכף מגרף ועשה לכל אחת אבל הכא לא כתיב אחת: לאיזהו

ויהי כאחד. אפילו זקנים בתמימה: **קול אחד**. שנריכין לנשא את קולם שיהא נראה כקול אחד: **שיריפה**. ידיו ורגליו רותחין מאין כח: **ולא הטיל מים**. קודם טבילה: **לכשיטיל מים ממא**. שמא כשאר בפי האמה לאחוה קרי ויוצא עם מי רגליס ומכבה ורע מטמאה תורה אור בכל שהוא אפילו בכעין מרדכן כדתנן במסכת נדה (דף ח.): **בילד ובבריא מהור**. דמעיקרא נפיק טליה: **שליח ליטבר**. לכל לרכיהם לתקוע שופר ג) ולגדות (ה) ולמטה פרגם: **מביאין שתי שערות**. אבל קטן לא דכתיב איש מזרעך כדלקמן: **לגלח שאני**. דמשמע לעבוד עבודות כבדות הצריכות ניעות: **והא אתי קרא בעיים כתיב**. ואמרן בהו דאין נפסלים אלא בקול: **וזה אחד מהם והכהנים הלוים בני לוי**. דע"כ לנזוק כהן הוה וקרי להו לבניו לוים על שם שמשבט לוי הם ואני שמעתי לשון לוים שמשים כמו (במדבר יח) וילוו עליך וגו': **אים ולא קטן**. דהכי משמע אים הוא דבעי תומת לאיפסולי ואשר יהיה בו מום לא יגש הא קטן אפילו אם לא יגש: **אבל** (ג) (לוי) **אחיו הכהנים**. הוא דאין מניחין אותו אבל רבנן לא פסלוהו: **איכא דאמרי הא רבי היא**. דאמר לעיל דאמר אני עד שיהיה בן כ' ואשמועינן הכא דרבי גופיה לא פסיל ליה בדיעבד ואפילו מדרבנן אלא שאין אחיו הכהנים מניחין אותו לכתחלה: **ואיכא דאמרי לרבי פסול מדרבנן**. אפילו בדיעבד עד שיהא בן כ': **והא**. מתניתין דמכשיר ליה אלא שאין אחיו הכהנים מניחין אותו רבנן היא ואשמועינן דאפילו רבנן מודו לכתחלה לא והא דמכשרו לעיל בדיעבד: **לוי**. הגיע פומאה לאוירו ולא נגעה: **וגבו טהור**. אפילו נגעה טומאה בגבו איט מקבל טומאה בכך: **לוי כל הכלים טהור**. כל זמן שלא נגעה בהן הטומאה אע"פ שנתלית באוירו: **תוכו**. וכל כלי חרס אשר יפול מהם ג) וגו': **נאמר תוכו לטמא**. כשהכלי מטמא מולכין שבתוכו דכתיב (ויקרא יא) כל אשר בתוכו יטמא: **ונאמר תוכו לטמא**. כשהכלי מקבל טומאה מן הארץ דכתיב כל אשר יפול מהם אל תוכו: **מה תוכו האמור לטמא אע"פ שלא נגע**. הכלי למה שבתוכו הוא מטמא כל אוכלין ומשקין הנתונין באוירו כדמפרש לקמיה: **אף תוכו האמור**. לענין הורדת טומאה לכלי: **אע"פ שלא נגעה**. טומאה בו: **הטיחה**. דכתיב **כל אשר בתוכו**: ולאפילו

מנהני מילי דת"ר תוכו ואע"פ שלא נגע, **אתה אומר אע"פ שלא נגע או אינו אלא אם כן נגע רבי יונתן בן אבטולמוס אומר נאמר תוכו לטמא ונאמר תוכו ליטמא מה תוכו האמור לטמא אע"פ שלא נגע אף תוכו האמור ליטמא אע"פ שלא נגע** ורבי יונתן **התורה העידה על כלי חרס ואפילו**

עין משפט נר מצוה

קעה א מיי' פ"ז מהל' איסו"ב מקדש הל"ט:

קעו ב ג ד מיי' פ"ט מהל' שאר אבות הטומאה הל"ו:

קעז ה מיי' פ"מ מהל' תפלה הל' יא סמג עשין יט קוס"ע לו"ת סי' ג סעיף ו [ובנב מלאכ פרק הקורא את המגילה דף רמא.]

קעח ו ז מיי' פ"ה מהל' כלי מקדש הל"ו:

קעט ח פ מיי' פי"ג מהל' כלים הל"כ ה:

גליון הש"ס

גמ' סתורה הפירוש. מיין לקמן דף קיח ע"ב תוס' ד"ה אין יד:

גוטא

ההאת ב' שערות, נתמלא נקנו מאימתי כשר לזריקה

נ"ל ושערי רש"ל

שיטה מקובצת

ה) דכתיב ויעמידו את חלוים: ג) שליח צבור לכל צרכיהם לתקוע שופר ולחלקות ולנרות ולישנות פרנס ולירד לשני התיבה ולהתפלל. משיביא וכו': ג) אשר יטול מהם אל תוכו הס"ד: ד) בין תרלי הכהנים היו עומדים ולעברי לוים היו נקראים: ה) אפי' נגע שרץ ביד שבגבו דלא אמר יד: ו) לא כ"ש אבל למאי דפריש"ת דה"א תוכו של זה: ז) ונקט הרדל משום דמדרבנן מקבל טומאה בכל שהוא אי נמי משום דבהרדל איכא טובא ראשון ושני והקשה רבינו אפרים.

גוטא

ההגל בין כלי חרס לשאר כלים

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלים לגזל וכו' ולכמעט פרגם. נ"ב כ"כ תוס' נפ' הקורא שומר ע"מ פרש"י: (ב) ד"ה אבל אחיו כו"ל ומיכם אין נמחק: (ג) תוס' ד"ה וגבו וכו' אפי' נגע שרץ ביד שבגבו דלא: (ד) בא"ד וכיסס סאב נ"ב פ' אחי' אל נבי אמן מטמא ומיין בעמון ערך אמן ממא וברש"ל דם סגדה וכפ' פיומקא נתף סס ע"ג ומיין שוד רים פ' ר"ע: (ה) ד"ה אלא וכו' סאיך לדקוס הפסוק ומאי למדרש מטא הס"ל:

רבינו גרשום

ויהי כאחד למחצרים ולמשוררים כו'. כלומר מאי קראה דנפסלין בקול שנאמר ויהי כאחד למחצרים כו': עד שירתת. כלומר שמרתתין ידיו מחמת זקנה: בעל קרי שמבטל ולא הטיל מים. כלומר ולא הטיל מים קודם לכן לכשטיל מים לאחר מבוילה ממא דאמרינן עם מי רגלים יוצא קרי: ר' יוסי אומר בחולה ובזקן ממא. כלומר שלא היה בו כח כשראה קרי שיצא קרי כולו בטעם אחד ועכשיו כשטיל מים יצא עם מי רגלים: בילד מחזר. כלומר בילד אע"פ שלא הטיל מים קודם מבוילה אע"פ כן מחזר דאמרינן כי ראה קרי ראה כולו דיצא בבח: שליח צבור. פרנס: ואידך לגבה שאני. כלומר שהיו

[מקואות פ"ח מ"ד [נדה מג.]

[תוספתא מגיגה פ"ה]

[תוספתא זבחים פי"ח ופ"ט]

[תוספתא שם]

יבמות סו: בכורות ד. [תמיד כג.]

[פי' תוס' שבת לא. ד"ה אי לענין תוס' מה יד: ד"ה אפילו]

מחזיקים בתחומים. איכא דאמרי ר' היא. כלומר הא דאמרינן מאימתי כשר לעבודה משביא ב' שערות אבל אין אחיו הכהנים מניחין אותו לעבוד הא ר' היא דרחזינן דר' אמר אומר אני עד שיהא בן עשרים והכי אמרינן דלר' כשר משביא ב' שערות והאי דאמר א' אני עד שיהא בן עשרים דאין אחיו הכהנים מניחין אותו: איכא דאמר ר' אית ליה דפסול מדרבנן דת"ק אומר עד שיהא בן עשרים והא דאמרינן כשר משוחבא ב' שערות רבנן היא דאמרי מאימתי כשר לעבודה משביא ב' שערות: לכתחלה הוא דלא. כלומר לרבנן אע"פ שאמרינן כשר משביא ב' שערות אעפ"כ לכתחלה אין אחיו הכהנים מניחין אותו וכו'. מנרצי מילי דאויר כלי חרס ממא אע"פ שלא נגעו אוכלין בכלי חרש אלא באויר ממאין דת"ר תוכו אע"פ שלא נגע השומאה אלא באויר (אוירו) ממא אתה אומר אע"פ שלא נגע או אין ממא אלא אם כן נגע בכלי חרש נאמר תוכו לטמא כלומר כלי חרש עצמו ונאמר תוכו לטמא אוכלין שבתוכו מה לטמא אע"פ שלא נגע אמרי ממא באויר כלי חרש מכלל דאוירו ממא וממא האוכלין באויר: ואיתנו